

Sygn. akt III CNP 34/17

POSTANOWIENIE

Dnia 24 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczak

w sprawie z powództwa S.P.
przeciwko Gminie Miasta Z.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 24 maja 2018 r.,
na skutek skargi powoda
o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w K.
z dnia 4 lutego 2016 r., sygn. akt I ACa [...] /15,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 424⁵ § 1 k.p.c., do konstrukcyjnych elementów skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia należy oznaczenie wyroku, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest on zaskarżony w całości lub w części, przytoczenie podstaw skargi oraz ich uzasadnienie, wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny, uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy, wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe oraz wnioski o stwierdzenie niezgodności wyroku z prawem.

Wymagania te korespondują ze specyfiką skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, jako nadzwyczajnego środka prawnego, który nie służy uchyleniu lub zmianie prawomocnego orzeczenia, lecz inicjuje pierwszą fazę postępowania zmierzającego do realizacji odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa z tytułu wydania niezgodnego z prawem prawomocnego orzeczenia sądu (art. 417¹ § 2 k.c. w związku z art. 77 Konstytucji RP). Muszą być one zrealizowane odrębnie i samodzielnie, każde niezależnie od pozostałych, co prowadzi do wniosku, że skarga niespełniająca któregokolwiek z nich dotknięta jest tzw. brakiem istotnym, nienaprawialnym w reżimie właściwym dla usuwania braków formalnych (art. 424⁸ § 1 k.p.c.).

Skarga złożona przez skarżącego S.P. nie odpowiadała wskazanym wymaganiom, a bliższa analiza jej treści wskazywała na błędne rozumienie istoty tego środka prawnego.

W skardze nie sformułowano przede wszystkim wniosku o stwierdzenie niezgodności zaskarżonego wyroku z prawem, żądając jego zmiany i uwzględnienia dochodzonego roszczenia przez zasądzenie na rzecz powoda określonej kwoty pieniężnej, względnie uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Żądanie takie jest jednoznacznie sprzeczne z konstrukcją skargi opartej na art. 424¹ i n. k.p.c., której istota polega na

utrzymaniu w mocy kwestionowanego orzeczenia sądu, nawet gdy skarga okaże się uzasadniona, z zastrzeżeniem bardzo wąsko sformułowanych wyjątków dotyczących niedopuszczalności drogi sądowej oraz immunitetu sądowego (art. 424¹¹ § 2 i 3 k.p.c.). Już z tych powodów, skarga - jako niedopuszczalna - podlegała odrzuceniu (art. 424⁸ § 1 k.p.c.).

Skarżący nie wskazał także przepisu lub przepisów prawa, z którymi zaskarżony wyrok miałby być niezgodny, nie uprawdopodobnił szkody powstałej na skutek wydania kwestionowanego orzeczenia, jak również nie wykazał, aby wzruszenie tego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było możliwe.

Przytoczenie podstaw skargi i wypełniających je zarzutów naruszenia prawa materialnego lub procesowego (art. 424⁵ § 1 pkt 2 w związku z art. 424⁴ k.p.c.) oraz przytoczenie przepisu, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne (art. 424⁵ § 1 pkt 3 k.p.c.), są odrębnymi elementami skargi, co wiąże się z założeniem, że niezgodność z prawem w rozumieniu art. 424¹ k.p.c. oznacza kolizję z konkretnym przepisem merytorycznym (materialnym, pozytywnym), który stanowił podstawę uwzględnienia lub oddalenia powództwa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2017 r., I CNP 7/17, niepubl. i powołane tam orzecznictwo). Przepis ten może, lecz nie musi pokrywać się z przepisami wskazanymi w podstawach skargi. Dlatego powinność określona w art. 424⁵ § 1 pkt 3 k.p.c. nie może być zastąpiona przez przytoczenie podstaw skargi i wskazanie w nich określonych przepisów prawa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 grudnia 2017 r., V CNP 28/17, niepubl.).

W celu uprawdopodobnienia wyrządzenia szkody, o którym stanowi art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c., nie jest z kolei wystarczające stwierdzenie, że skarżący poniósł szkodę w określonej wysokości. W świetle utrwalonego orzecznictwa konieczne jest w tej mierze przeprowadzenie odrębnego wyводу przekonującego, że szkoda została wyrządzona oraz określającego czas jej powstania, postać i związek przyczynowy z wydaniem orzeczenia niezgodnego z prawem. Skarżący powinien powołać wszelkie znane mu twierdzenia faktyczne dotyczące tych okoliczności, pozwalające na ocenę prawdopodobieństwa powstania szkody

i koniecznego związku przyczynowego. Powinien także powołać dowody lub co najmniej ich surogaty, które uczynią twierdzenie o wyrządzeniu szkody wiarygodnym (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05, OSNC 2006, nr 1, poz. 16, z dnia 31 stycznia 2006 r., IV CNP 38/05, OSNC 2006, nr 7 - 8, poz. 141, z dnia 5 października 2017 r., II CNP 20/17, niepubl., i z dnia 28 listopada 2017 r., III CNP 19/17, niepubl.). Skarżący nie podjął nawet próby tak rozumianego uprawdopodobnienia szkody.

Uwagi te dotyczą *mutatis mutandis* wymagania wykazania, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe. W celu zadośćuczynienia temu warunkowi nieodzowne jest przeprowadzenie wyводу prawnego (wykazanie) niemożności podważania zaskarżonego rozstrzygnięcia w drodze innych środków prawnych, niewystarczające jest natomiast stwierdzenie (wskazanie), że „nie jest to już możliwe” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2006 r., III CNP 23/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 140, i z dnia 27 października 2016 r., I CNP 18/16, niepubl.).

W okolicznościach sprawy kwestia ta jest szczególnie istotna, zważywszy, że w sprawie - mając na względzie wartość przedmiotu zaskarżenia - przysługiwała skarga kasacyjna (art. 398² § 1 k.p.c.). Odmowa sporządzenia skargi kasacyjnej przez pełnomocnika ustanowionego przez sąd (art. 118 § 5 k.p.c.) nie przesądza *per se* o tym, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia nie było możliwe, skoro strona - składając skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia - skorzystała z kwalifikowanego pełnomocnika z wyboru. Negatywna opinia pełnomocnika ustanowionego przez sąd co do wniesienia skargi kasacyjnej powinna natomiast skłonić do tym bardziej wnikliwego rozważenia zasadności wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, mając na względzie, że niezgodnym z prawem w rozumieniu art. 424¹ k.p.c. jest tylko takie orzeczenie, którego nieprawidłowość ma charakter kwalifikowany i elementarny, nie zaś takie, które opiera się na jednym z możliwych sposobów interpretacji prawa (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 września 2012 r., SK 4/11, OTK-A 2012, nr 8, poz. 97 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007, nr 1, poz. 17,

z dnia 4 stycznia 2007 r., V CNP 132/06, OSNC 2007, nr 11, poz. 174, z dnia 18 lutego 2009 r., I CNP 97/08, Biul. SN Izba Cywilna 2009, nr 10, s. 48, i z dnia 13 stycznia 2017 r., III CNP 3/16, niepubl.).

Z tych względów, na podstawie art. 424⁸ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

jw

ał